

Prikkelende quotes uit het AGORA-archief

Gregory Ashworth en Marie-Jeanette Kuipers van de Rijksuniversiteit Groningen wijzen in 2002-1 al op de in hun ogen te eenzijdige focus op ons ruimtelijke erfgoed:

"Als cultuur het actieve ingrediënt is in het vormen van diversiteit in landschappen en stadslandschappen dan is het bijzonder betreuenswaardig dat cultuur zelf als monolithisch wordt beschouwd. Enige sociale diversiteit is hier totaal afwezig. Het woord cultuur wordt in de nota (Belvedere, red.) op overvloedige wijze in vele contexten gebruikt maar nooit met het voorvoegsel 'multi' ervoor. In een multiculturele samenleving kennen diverse bevolkingsgroepen op verschillende manieren identiteit toe aan een plaats, gebied of gebouw."

Rob van Engelsdorp Gastelaars, hoogleraar sociale geografie aan de UvA, is in 1987-3 van mening dat steden allereerst nood hebben aan bedrijvigheid:

"Ik heb het altijd al idioot gevonden dat de steden zich met name verantwoordelijk voelen voor de kansarmen. [S]teden hebben echt niets aan de situatie dat er geen bedrijf meer wil zitten. Een verpauperde stad is zo'n beetje het ergste dat je kunt hebben."

Hoofdredacteur van AGORA Max Popma is in 1989-1 onder de indruk van het even daarvoor opgeleverde NS-station Amsterdam Sloterdijk:

"De architecten van ons nationale spoorwegbedrijf dwingen respect af met hun nieuwe stations langs de westelijke ringspoorbaan in Amsterdam en in Lelystad en Almere."

Max Popma, even verderop in dat nummer:

"Wellicht is de (architectonische) nadruk op de uiterlijke vorm van de jaren tachtig een overreactie op alle ideologie van de jaren ervoor, en beleven we in het komende decennium een synthese van uiterlijke vorm en sociale bevolgenheid."

Huidig directeur van het Planbureau voor de Leefomgeving, Hans Mommaars, schrijft in 2004-1 over de 'culturalisering van de economie', en wat Nederland kan leren van succesvolle voorbeelden uit andere Europese landen:

"Om in deze 'informatie-economie' van belang te blijven, zullen steden moeten investeren in hun culturele kapitaal. Dat betreft niet alleen het kapitaal van de evenementen en de festivals, het cultuuraanbod in schouwburgen en musea, de architectuur en het cultureel erfgoed. In principe is elke stad in staat om dat kapitaal elders te kopen. Wat er daadwerkelijk toe doet, is of steden in staat zullen zijn om zich te transformeren tot endogene bronnen van creativiteit; of ze in staat zullen zijn om hun eigen culturele markt zodanig tot ontwikkeling te brengen dat ze eerder uitgroeien tot exporteurs dan tot importeurs van ideeën."

AGORA-redacteuren Rogier van der Groep en Casper Stelling maken in 2004-1 een scherpe analogie tussen de post-industriële en de industriële stad:

"Creativiteit wordt steeds vaker gezien als grondstof voor een stedelijke economie zoals steenkool dat was voor een industriële economie."

Huidig burgemeester van Amsterdam Femke Halsema laat in 1998-1 blijken niet te geloven in 'technologische snuffjes' bij de aanpak van criminaliteit:

"Circuits van verborgen televisiecamera's, zwaar en geavanceerd beveiligde warenhuizen en afgeschermd gebieden horen bij een fantasiewereld waarin er een fysieke en ruimtelijke scheiding kan worden aangebracht tussen daders en slachtoffers, tussen criminelen en gezagstrouwe burgers. In het echte leven maken gezagstrouwe burgers, risicogroepen en criminelen gezamenlijk deel uit van de openbare sfeer."

Jaap Lenkeek deelt in 1999-2 op originele wijze zijn ervaringen met toerisme, binnen en buiten de toeristische bubbel:

"De verre stranden zijn een Sodom en Gomorra geworden van disco-terreur en verschroeid mensenvlees. Overal verschijnen de neppaleizen van toeristische accommodaties, overal de schreeuwerige taal van toeristische advertenties en verwijzende bebording. Niets is meer wat het was, omdat het door het toerisme is gekoloniseerd. Nou ja, als je goed kijkt blijft er nog een hoop over. Even buiten de toeristische concentraties wordt het stiller. Still. Hé, wie komt daar achter mij aan..."

De wijlen Britse geograaf Neil Smith laat in een interview in 2005-4 zijn licht schijnen over gentrificatie, met name op basis van zijn ervaringen in New York:

"Eén van de slogans van de radicale anti-gentrificatie-beweging was indertijd 'Die, yuppie scum!', maar dat is behalve een wervende slogan voornamelijk een slechte analyse. De echte vraag is hoe het kapitalisme een situatie creëert waarin de woningmarkt zo wordt gestructureerd dat er bijna geen andere opties meer zijn dan passief meewerken aan gentrification."

Historicus en publicist Thomas H. van der Dunk ziet in 2001-2 met lede ogen aan hoe publiek-private samenwerking leidt tot veranderingen in het Nederlandse landschap:

"Ambitieuze carrièreburgemeesters delen, gekleed in scherp gesneden maatpakken, in hoge mate de zienswijze van hun gesprekspartners uit het zakenleven, die nu hun Ede in de vaart der volkeren komen opstoken."

Roelien Bolhuis, afgestudeerd planoloog aan de UvA, laat zich in 1995-3 zeer kritisch uit over de in haar ogen lege retoriek van citymarketing campagnes:

"Omdat met de opkomst van citymarketing de stad min of meer verkocht moet worden, gaat het bij deze beleidsplannen vooral om het benadrukken van kwaliteit. Daarbij wordt het toepassen van verhullend, inconcreet taalgebruik niet geschuwd. Dit taalgebruik spreekt weinig tot de verbeelding en is voor verschillende interpretaties vatbaar. Woorden als integraal, amorf, sferen en kwaliteit worden te kust en te keur gebruikt, zonder dat duidelijk is wat ermee wordt bedoeld."

Peter Louter, economisch geograaf aan de Erasmus Universiteit, benadrukt in 1987-4 het belang van het aangaan van de internationale interstedelijke concurrentiestrijd:

"Indien de Randstad als één wereldstad wordt beschouwd, zullen, in de context van de concurrentieslag met andere wereldsteden binnen Europa (met name Londen en Parijs), of zelfs op mondiaal niveau (New York, Tokio), de bestaande potenties niet geremd doch juist gestimuleerd dienen te worden. Waarschijnlijk zal Nederland, binnen het kader van de steeds verdergaande mondiale concurrentie, het zich niet kunnen veroorloven te trachten de sociaal-economische ongelijkheden tussen de Randstad enerzijds en de rest van Nederland anderzijds op geforceerde wijze recht te trekken."

Pieter Tordoir, hoogleraar Economische Geografie aan de UvA, houdt in 2002-1 een pleidooi voor het belang van een goed geconnecteerd stedelijk systeem:

"Waar eiland-economieën integreren ontstaat nieuwe welvaart, ook als de eilanden elkaar hevig onderling beconcurreren. Netwerken, en vooral fysieke infrastructuur, vormen voor zo'n integratie de belangrijkste voorwaarde."